

SYNDICATE MUTUAL INSURANCE
CO-OPERATION-SyMICРазрешение за извършване на
застрахователна дейност № 30/10.08.1998 година на НСЗ към МССИНДИКАЛНА ВЗАИМОЗАСТРАХОВАТЕЛНА
КОМПАНИЯ-СИВЗК1000 София, пл. „Македония“ № 1 тел./факс: (02) 9804 803; (02) 40 10 543;
(062) 62 78 16; (052) 613 849, e-mail: sivzk@abv.bg, www.mcmic-bg.com

ОТВОРЕНО ПИСМО ДО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НА ВНИМАНИЕТО НА:

- Председателя на Икономическата комисия г-н ЙОРДАН ЦОНЕВ
- Председателя на Комисията по бюджет и финанси г-н ПЕТЪР ДИМИТРОВ

ОТНОСНО: Прецизиране на текстовете от Закон за данъците върху доходите на физическите лица - обн., ДВ, бр. 95 от 24.11.2006г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

В СивЗК след консултации, внимателно проучване текстовете на новоприетия ЗДДФЛ и сравнителен анализ с практиката в ЕС стигнахме до извода, че законодателят не е отчел спецификата на някои принципи, термини и понятия, общоприети в застраховането и дори квалификацията като международно утвърдени - особено от гледна точка на застрахователното и презастрахователното право, вследствие на което определени клаузи от ЗДДФЛ стават двусмислени, тълкувателни и са в ущърб на потребителите на застрахователни услуги и фиска. Възможно е възникването на значителни обективни трудности, а при случаите на фискално третиране на рентните застраховки е невъзможно определянето на данъчната основа или данъчния размер. Убедени сме, че законът не трябва да дава възможност за двусмислени тълкувания, които да водят до неясноти - потенциално генериращи извънсъдебни или съдебни спорове, както и не следва да се дава предимство на едни данъчни субекти пред други - извършващи дейност, регулирана с данъци, при едни и същи пазарни обстоятелства.

В текстовете на новоприетия ЗДДФЛ са използвани термини, които, бидейки неточно кореспондиращи със застрахователната практика и другите закони, регламентиращи животозастраховането в Република България, водят до:

- ✓ значително ограничаване обхвата на предлаганите данъчни стимули за развитие на бранша;
- ✓ накърняване интересите на потребителите на застрахователни услуги;
- ✓ затрудняване дейността на НАП и застрахователите;
- ✓ поставяне на животозастрахователите в крайно неравнопоставено положение спрямо пенсионноосигурителните и здравноосигурителните дружества чрез предвиденото в ЗДДФЛ различно данъчно третиране на застрахователните и осигурителните плащания;
- ✓ накърняване интересите на държавата.

● Прецизирането не касае данъчните облекчения за вноски/премии по застраховки „Живот“ и доброволно осигуряване, а облагането на застрахователните и осигурителните плащания с един и същ критерий!

В подкрепа на изложеното отбелязваме, че ЗДДФЛ в чл.19 е предвидил еднакви данъчни облекчения за животозастрахователните и осигурителните вноски на потребителите, кое-

то потвърждава необходимостта от еднакво облагане на застрахователните и осигурителните плащания към тях при аналогични обстоятелства.

Чрез текста на чл.13, ал.1, т.14 от ЗДДФЛ се поражда и

ПЪРВИЯТ ПРОБЛЕМ

Неравнопоставеност в данъчните режими на животозастрахователните и осигурителните плащания по следните причини:

Животозастрахователите и осигурителите предлагат на пазара практически аналогични застрахователни и осигурителни комбинации с недолговими за потребителите продуктови разлики, но данъчното третиране на плащанията, които те - потребителите, получават от тях, са коренно различни съгласно новоприетия ЗДДФЛ по причини, които се изясняват, ако се анализират точно следните

ЗАКОНОВИ ПРЕПРАТКИ:

Данъчно облекчение по чл.19 от ЗДДФЛ се ползва за застраховки „Живот“.

✓ В §1, т.14 от ДР на ЗДДФЛ се пояснява, че застраховки „Живот“ по смисъла на същия закон са видовете застраховки по - раздел I, т.1 и т.3 от приложение № 1 към Кодекса за застраховането (КЗ), а именно:

т. 1. Застраховка „Живот и рента“:
а) застраховка „Живот“ с покритие на рисковете „смърт“ или „доживяване на определена възраст.....“
б) застраховка за пенсия или рента .....

т. 3. Застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд .....
✓ Настоящата редакция на чл.13, ал.1 от ЗДДФЛ регламентира необлагаемите доходи на физическите лица, а неговата т.14 гласи, че не се облагат: „застрахователните обезщетения, когато е настъпило застрахователно събитие“.

✓ В §1 т.16 от „допълнителни разпоредби“ към ЗДДФЛ се пояснява, че: „застрахователно обезщетение“ е застрахователно обезщетение по смисъла на КЗ.
✓ Застрахователното обезщетение като термин, понятие и действие се регламентира в „чл. 208 от КЗ - раздел I на Глава деветнадесета - имуществено застраховане“.

Животозастрахователните полици са застрахователни договори, по които застрахователят се съгласява да заплати определена сума при настъпване на определено събитие.

Застрахованият не трябва да доказва, че е претърпял определена вреда, а само че въпросното събитие е настъпило. Застраховките „Живот“ не са застраховки с обезщетителен характер защото, на първо място, не е възможно да се остойности човешкият живот и, на второ място, защото животозастрахователните полици не покриват финансови загуби, а най-често целта им е спестявания за бъдещи периоди.

ИЗВОД:

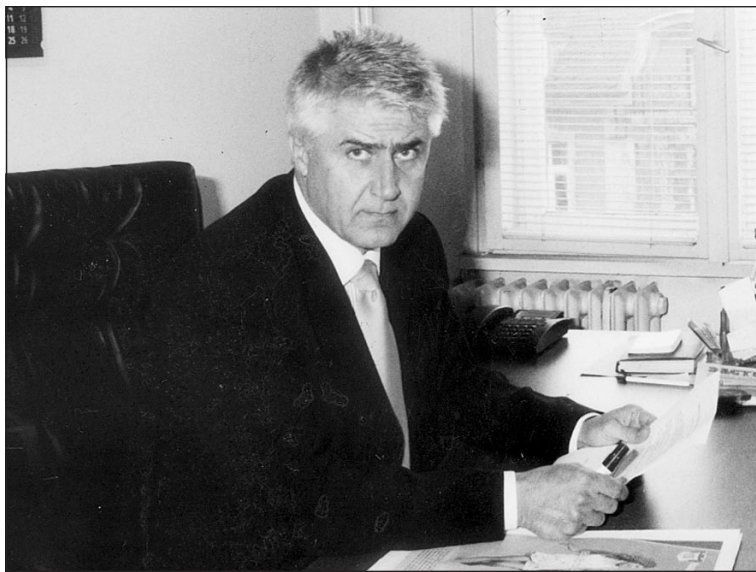
В СЕГАШНАТА СИ РЕДАКЦИЯ ЧЛ.13, АЛ.1, Т.14 СЕ ОТНАСА САМО ЗА ИМУЩЕСТВЕНТО ЗАСТРАХОВАНЕ И ПЛАЩАНИЯТА, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ НЕГО ПОД ФОРМАТА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ, А ВСИЧКИ ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ СЛЕДВА ДА СЕ ОБЛАГАТ С ЕДНОКРАТЕН ДАНЪК!

ДАНЪЧНИ РЕЖИМИ НА ОСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА

Пенсионноосигурителни дружества: В ЗДДФЛ чл. 13, ал.1, т.7, чрез изречение първо - изрично се освобождават от облагане с еднократен данък: „доходите от допълнително доброволно осигуряване след придобиване право на пенсия“, т.е. след приключване на срока за внасяне на вноски от потребителя, което е аналогично обстоятелство на животозастрахователни плащания при покритие на риска „доживяване на определена възраст“, за чието покритие се ползва данъчното облекчение по чл.19, но при настъпването му по силата и анализа на чл.13, ал.1, т.14 плащанията се облагат с еднократен данък.

Здравноосигурителни дружества: В чл. 38, ал.8, т.2 от ЗДДФЛ се изключват от облагане с еднократен данък: платените суми по здравно осигуряване на съответните: „обслужване, стоки и услуги“. Како покрит риск, случаите са аналогични с плащанията от животозастраховател към потребител по риска за застраховка „Живот“, но от анализа на съответните текстове следва проблемният извод, че осигурителното плащане не води до облагане с еднократен данък, а застрахователното се облага!

Дейността на пенсионноосигурителните дружества

Редакцията на чл.38, ал.8, т.1 от ЗДДФЛ пояснява - „че се облагат при обратно получаване внесените суми за застраховка „Живот“. Ако приемем, че се има предвид облагане при връщане на внесените премии, то остава въпросът за виждането на некомпетирано облагането на откупните стойности.

Ако пак се приеме, че текстът касае застрахователните суми, то тогава не е ясно какво действие трябва да произтече, тъй като застрахователната сума не се внася от потребителя - тя само се получава от него и фиска-

канното намерение може да се изопачи. Допълнително ако се приеме, че въпреки всички изтъкнати съображения става въпрос само за облагане на всички варианти на плащане на застрахователната сума - то тогава връщането на застрахователните премии и плащането на откупните стойности са без данъчно третиране и коментар, което е в разрез със смисъла на ЗДДФЛ и мерките, предвидени в него за избягване отклонението от облагане с данък. Сегашната редакция на чл.38, ал.8, т.1 представлява терминологичен конгломерат, фактически съставен от произволно събрани термини от три различни процеса на паричния поток от застрахователя към потребителя, както следва:

1. Връщане на внесените премии - съгласно чл.237 от КЗ;
2. Обратно откупуване на полицата - съгласно чл.240 от КЗ;
3. Изплащане на застрахователни суми съгласно застрахователния договор - например в случай на „смърт“ и води до следния

може да се оприличи напълно с практиката на животозастрахователите по отношение покритие на риска - „доживяване на определен срок“. Разликата между двете дейности е на ниво сметни основи на продуктите - животозастрахователите работят на принципа на техническия резерв и дефинираната (определена) лихва, а осигурителите използват принципа на индивидуалните партиди и дефинираната вноска, като разликата, както става видно, е недоволима за потребителя. Различията в сметните основи на животозастрахователите и здравноосигурителните дружества са още по-незначителни и с още по-малка стойност за потребителя.

Най-често животозастрахователните продукти представяват математически комбинации от два относително самостоятелни продукта - първият, аналогичен на пенсионната осигуровка - доживяване на определен срок, който още се нарича „спестовен елемент“, а вторият - рисковата застраховка „Живот“, често напълно аналогичен на здравната осигуровка - ето защо намирам за недопустимо различното данъчно третиране с еднократен данък на осигурителните и животозастрахователните плащания към потребителите, по силата на които, ако се запази сегашната редакция на чл.13, т.14, излиза, че ако потребителят има пенсионна осигуровка - рентата му е необлагаема, но ако има застраховка за пенсия - рентата му е облагаема (!!!) - при едни и същи данъчни условия „на входа“ и при практически един и същ за потребителя продукт! Същата данъчна диференциация важи и за другите плащания, произтичащи от договорите, сключвани от застрахователите и осигурителите с потребителите.

В същото време при прек-

ратяване на застрахователен или осигурителен договор с потребител по негово желание данъчният режим е уеднаквен за застрахователното и осигурителното плащане, но текстовете, касаещи данъчния режим при прекратяване на застрахователния договор, не са прецизни, което неминуемо накърнява интересите на държавата и потребителите.

В животозастраховането преди изтичане срока на застраховките са възможни три случая на паричен поток от застрахователя към потребителя, като първите два определено касаят фиска, тъй като е възможно те да се използват с цел отклонение от данъчно облагане чрез ползване преференциите по чл.19 от ЗДДФЛ. И в трите случая са се наложили в теорията и практиката специфични термини, несъобразяването с които при редактиране на законния императив неминуемо води до оспорване на тяхното осчетоводяване и евентуално облагане и дори може да доведе до спъване на дейността на бранша като цяло! Когато кандидатурата за застраховане присътства практически към действително формиране на застрахователното правоотношение, той внася в касата на застрахователя или по сметка застрахователна премия. Застрахователната премия може да бъде върната на кандидата в 30-дневен срок след негово волеизявление и по силата на чл.237 от КЗ, който дава възможност на кандидата да размисли и евентуално да се откаже от сключване на договора. След изтичането на 30-дневния срок застраховката влиза в сила и застрахователят при прекратяване на договора плаща на застрахования откупната стойност по договора в условията на чл.240 от КЗ и при съответно волеизявление на застрахования.

ИЗВОД:

НАСТОЯЩИЯТ ТЕКСТ НЕ Е ПРЕЦИЗЕН И НЕ ОБСЛУЖВА ФИСКА И ПОТРЕБИТЕЛЯ КОРЕКТНО!

Както става видно, настоящата редакция дискриминира животозастрахователните спрямо пенсионноосигурителните и здравноосигурителните плащания данъчно, като се стига до абсурдната ситуация - да се облагат плащанията дори при смърт на застрахованите лица - в световната животозастрахователна практика отсъства разбирането, че плащанията при смърт на застрахован потребител следва да се облагат с данък по единствената причина - данъчно задълженото лице не е сред живите! (Продължава на стр. 15)